

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO

Białystok, dnia 13 lutego 2023 r.

Poz. 817

UCHWAŁA NR LXX/568/23 RADY MIEJSKIEJ W WASILKOWIE

z dnia 6 lutego 2023 r.

w sprawie przyjęcia „Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Wasilków na lata 2023-2025”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2023, poz. 40) w związku z art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 447 z późn. zm.) - Rada Miejska w Wasilkowie uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Wasilków na lata 2023-2025” w brzmieniu określonym w załączniku do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Wasilkowa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie w terminie 14 dni od dnia opublikowania w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego.

Przewodniczący Rady Miejskiej
Jarosław Aleksander Zalejski

Załącznik do uchwały Nr LXX/568/23 Rady Miejskiej w Wasilkowie z dnia 6 lutego 2023 r.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE WASILKÓW NA LATA 2023-2025

Wasilków, 2023 r.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE WASILKÓW NA LATA 2023 - 2025

I. WSTĘP

Rodzina stanowi jedną z najbardziej trwałych wartości w społeczeństwie. To przede wszystkim przestrzeń, w której dziecko doświadcza swoich pierwszych kontaktów z otoczeniem, zaczyna przyswajać normy i reguły życia społecznego. To na ich podstawie będzie budować swój własny system wartości, norm i zachowań.

Głównym zadaniem rodziców i opiekunów jest szeroko pojęte sprawowanie władzy rodzicielskiej, która polega na opiece i wychowaniu dziecka oraz dbałości o jego prawidłowy rozwój, ochronę zdrowia, edukację. To realizowanie w praktyce zasady zabezpieczenia dobra dziecka, które pod władzą rodzicielską pozostaje do osiągnięcia pełnoletności.

Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny może zagrażać szereg czynników. Wśród nich istotną rolę odgrywają zjawiska patologiczne, których oddziaływanie może doprowadzić do dysfunkcyjności rodziny. Wówczas nie jest ona w stanie sprostać swoim zadaniom, zaburzeniu ulega możliwość konstruktywnego rozwiązywania problemów i sytuacji kryzysowych. Również sprawowanie władzy rodzicielskiej jest zaburzone, w efekcie czego nie jest ona ukierunkowana na zabezpieczenie w pełni dobra dzieci.

Wśród problemów występujących w rodzinach dysfunkcyjnych najczęściej występują niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, przemoc, uzależnienia, które też często towarzyszą problemom ubóstwa, długotrwałego bezrobocia czy niepełnosprawności. Dezorganizują one życie całych rodzin oraz stanowią niekiedy przyczynę niedostosowania społecznego wychowujących się w nich dzieci. W momencie zaistnienia takiej sytuacji dochodzi do dezorganizacji życia rodzinnego – zaburzeniu ulegają relacje wewnątrzrodzinne, pełnione przez członków rodziny role, które wraz z upływem czasu oddalają się od obowiązujących w społeczeństwie norm i zasad. By uniknąć rozwoju zjawiska dezorganizacji rodziny, do jej wspierania zobligowane są instytucje i służby kompetentne do podjęcia odpowiednich działań. Realizują one cel polityki prorodzinnej państwa tj. pomoc i wsparcie ukierunkowane na przezwyciężenie trudności i usamodzielnienie rodziny, wskazując możliwości wyjścia z sytuacji kryzysowej, udzielając wsparcia materialnego, poradnictwa etc.

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Wasilków to projekt planowych działań ukierunkowanych na realizację podstawowego celu – wsparcia rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Zakłada pomoc w procesie przywracania zdolności rodzin do prawidłowego funkcjonowania. Ukierunkowany jest nie

tylko na pomoc dziecku ale całemu systemowi rodzinnemu, również w odzyskaniu możliwości pełnienia funkcji opiekuńczej, gdy dziecko umieszczone jest poza rodziną biologiczną. Jego założeniem jest interdyscyplinarna pomoc oraz organizacja różnorodnych form wsparcia rodziny ze złożonymi problemami, którą należy wspomagać tak, by przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie. Ideą Programu Wspierania Rodziny jest zatem pomoc rodzinie biologicznej na etapie wczesnego doświadczania problemów tak, by eliminować sytuacje skrajne gdy dziecko jest zmuszone opuścić dom rodzinny.

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Wasilków na lata 2023 – 2025 jest kontynuacją programu wspierania rodziny realizowanego w Gminie Wasilków w latach 2020 – 2022. Niniejszy program został opracowany w oparciu o przepisy ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 447), dalej także "ustawa". Zgodnie z art. 176 pkt. 1 ww. ustawy do zadań własnych gminy należy między innymi opracowanie 3 letnich programów wspierania rodziny, których głównym założeniem jest stworzenie spójnego systemu wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienia pomocy w opiece i wychowywaniu dzieci. Obowiązek ten realizowany jest przy współpracy i współdziałaniu odpowiednich służb społecznych, organizacji pozarządowych, kościołów oraz związków wyznaniowych.

II. PODSTAWA PRAWNA

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2023 - 2025 określa zadania własne Gminy wynikające z:

1. Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 447, z późn. zm.)
2. Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r., poz. 2268, z późn. zm.)
3. Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2021r. poz. 1249, z późn. zm.)
4. Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021r. poz. 1119, z późn. zm.)
5. Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2020r. poz. 2050 z późn. zm.)
6. Ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz.U. z 2020r. poz. 1329, z późn. zm.)

7. Ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny

(Dz. U. z 2021r. poz. 1744 z późn. zm.)

8. Ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych

(Dz. U. z 2022 r. poz. 615 z późn. zm.)

III. ZAKRES GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY W GMINIE WASILKÓW NA LATA 2023 – 2025

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Wasilków na lata 2023 – 2025 jest skierowany do rodzin zamieszkałych na terenie Gminy Wasilków. Celem Programu jest stworzenie podstaw do działań profilaktycznych i osłonowych tak, aby zapobiegać marginalizacji i społecznemu wykluczeniu rodzin. Świadczenie wsparcia dla rodzin potrzebujących pomocy, szczególnie zagrożonych wykluczeniem społecznym ma dać poczucie bezpieczeństwa oraz gwarancje wsparcia instytucjonalnego. Każdy potrzebujący członek takiej rodziny powinien mieć zapewnione wsparcie i mieć oparcie, że może je otrzymać w instytucjach do tego celu powołanych.

IV. REALIZATORZY PROGRAMU

Program będzie realizowany przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wasilkowie we współpracy z:

L.p.	Instytucja	Zadania/ zakres współpracy:
1.	Urząd Miejski w Wasilkowie	- wspieranie lokalnych programów oraz inicjatyw na rzecz rodziny w zakresie kreowania i upowszechniania pozytywnych wzorców funkcjonowania rodziny, - udzielanie dotacji na organizację opieki sprawowanej w formie żłobków.
2.	Zespół Interdyscyplinarny w Wasilkowie	- integrowanie i koordynowanie działań wszystkich instytucji oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie; - wspieranie osób i rodzin dotkniętych problemem przemocy; - podejmowanie czynności w ramach procedury „Niebieskiej Karty”.

3.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wasilkowie	- zapewnienie osobom uzależnionym i ich rodzinom oraz osobom doznającym przemocy w rodzinie dostępu do specjalistycznych form wsparcia; - współfinansowanie Punktu Profilaktyczno – Konsultacyjnego dla rodzin dotkniętych problemami uzależnień i przemocy - współfinansowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu dla dzieci, młodzieży (w tym pozalekcyjnych działań opiekuńczo-wychowawczych, kulturalno-oświatowych, sportowych i rekreacyjnych) oraz dorosłych;
4.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Białymstoku	- udzielanie pomocy i wsparcia w rozwiązywaniu problemów dotyczących rodzin zastępczych oraz rodzin zagrożonych kryzysem; - zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo – wychowawczych; - udzielanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawcze. - podejmowanie czynności w ramach procedury „Niebieskiej Karty”.
5.	Punkt Profilaktyczno - Konsultacyjny ds. Uzależnień i Przemocy w Rodzinie w Wasilkowie	- dostarczenie informacji o możliwościach podejmowania profesjonalnej terapii, - motywowanie i kierowanie do leczenia, - udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu i ich rodzinom, - rozpoznawanie w trakcie rozmowy zjawiska, przemocy domowej i udzielenie stosownej informacji o możliwościach jej powstrzymania,

6.	Miejska Biblioteka Publiczna w Wasilkowie	- popularyzacja czytelnictwa wśród mieszkańców gminy Wasilków w każdym wieku, - propagowanie wspólnego spędzania wolnego czasu, podkreślanie wartości rodzinnych poprzez spotkania z pisarzami, konkursy literackie czy głośne czytania, - promowanie kultury i tradycji regionu i kraju, która stanowi o poziomie świadomości mieszkańców i ich identyfikacji z małą ojczyzną i Polską.
7.	Miejski Ośrodek Animacji Kultury w Wasilkowie	- organizowanie i prowadzenie działalności kulturalnej w zakresie upowszechniania kultury na terenie Gminy Wasilków oraz animacja rozwoju aktywności społecznej mieszkańców Gminy poprzez działania skierowane na rozwijanie i zaspokajanie potrzeb kulturalnych mieszkańców, promocję działań kulturalnych oraz tworzenie optymalnych warunków społecznego dostępu do kultury, turystyki i rekreacji, - organizacja czasu wolnego, rozwój zainteresowań dzieci i młodzieży.
8.	Placówki oświatowe na terenie gminy (szkoły i przedszkola)	- realizacja szkolnych programów profilaktycznych, edukacyjnych, wychowawczych; - wsparcie pedagogiczne dla rodziców i dzieci; - pomoc w rozwiązywaniu problemów wychowawczych; - uświadamianie rodzicom potrzeb edukacyjnych dzieci i młodzieży. Organizowanie czasu wolnego dla dzieci (zajęcia terapii pedagogicznej, socjoterapeutycznej, pomoc w odrabianiu lekcji) - podejmowanie czynności w ramach procedury „Niebieskiej Karty”.
9.	Placówki służby zdrowia na terenie Gminy Wasilków	- opieka i profilaktyka zdrowotna; - podejmowanie czynności w ramach procedury „Niebieskiej Karty”.

10.	Niepubliczna Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna „Błękitny Delfin”	- pomoc psychologiczna; - pomoc pedagogiczna; - pomoc logopedyczna; - diagnozowanie i konsultowanie problemów, - wspomaganie rozwoju dzieci; - terapia.
11.	Pogotowie Opiekuńcze „OPOKA” w Wasilkowie	- prowadzenie całodobowej placówki typu interwencyjnego dla dzieci i młodzieży; - wspomaganie rozwoju dzieci, ich edukacji; - oddziaływania psychoterapeutyczne i terapeutyczne na dziecko i rodzinę; - podejmowanie działań mających na celu powrót dziecka do środowiska rodzinnego.
12.	Komisariat Policji w Wasilkowie	- zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom i rodzinom na terenie Gminy Wasilków; - przeciwdziałanie przestępczości i uzależnieniom wśród dzieci, młodzieży i dorosłych; - podejmowanie czynności w ramach procedury „Niebieskiej Karty”.
13.	Organizacje pozarządowe	- zagospodarowanie czasu wolnego oraz promowanie aktywności dzieci i młodzieży poprzez propagowanie działalności klubowej, sportowej, rekreacyjnej i kulturalnej.
14.	Parafie Kościoła Katolickiego i Prawosławnego na terenie Gminy Wasilków	- wspieranie działań w zakresie realizowania programów na rzecz rodziny oraz upowszechniania pozytywnych wzorców funkcjonowania rodziny.

V. DANE STATYSTYCZNE ZA ROK 2022

Na dzień 31.12.2022 r. Gmina Wasilków liczyła 18.137 stałych mieszkańców, wśród których 9442 stanowiły kobiety, natomiast 8695 mężczyźni, z czego 4224 to dzieci w wieku do 18 roku życia.

Na dzień 31.12.2022 r. w **Powiatowym Urzędzie Pracy** w Białymstoku zarejestrowanych było 419 bezrobotnych mieszkańców gminy Wasilków z tego długotrwale bezrobotnych 212 osób. Prawo do zasiłku z tego tytułu posiadało 74 osoby, a bez prawa do zasiłku było 345 osób. Spośród bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy 210 osób stanowili mężczyźni a 209 kobiety. Z ogółu zarejestrowanych 41 osób legitymowało się orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności.

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Istotnym elementem wspierania rodziny jest udzielanie oraz zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji socjalno – bytowej.

W 2022 r. z pomocy społecznej skorzystało 408 osób w 269 rodzinach: zasiłek stały otrzymało 75 rodzin, zasiłek okresowy 158 rodzin, zasiłki celowe 270 oraz zasiłki celowe na zakup posiłku lub żywności otrzymało 77 rodzin. Z posiłków realizowanych w ramach rządowego programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” skorzystało 103 osób, w tym 86 dzieci i 3 dzieci z listy dyrektora. Z usług opiekuńczych skorzystało 51 rodzin.

Głównymi dysfunkcjami będącymi przyczyną udzielenia pomocy przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wasilkowie były: bezrobocie – 100 rodzin, niepełnosprawność – 40 rodzin, długotrwała lub ciężka choroba – 13 rodzin oraz 27 rodzin z powodu innych przyczyn, m.in.: ubóstwa, alkoholizmu, przemocy w rodzinie, bezdomności, potrzeby ochrony macierzyństwa, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy oraz inne zdarzenia losowe.

Z danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wasilkowie wynika, iż w 2022 roku na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych, udzielono wsparcia 775 dzieciom z 369 rodzin. Świadczenie z funduszu alimentacyjnego przyznano 75 dzieciom z 58 rodzin. Ponadto w okresie od 01.01.2022 r. do dnia 31.05.2022 r. na podstawie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci - świadczeniem objęto 4126 dzieci z 2479 rodzin.

Odrębnym świadczeniem realizowanym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej jest ustalanie uprawnień do dodatku mieszkaniowego. Zgodnie z ustawą z dnia 21 czerwca 2001r. przyznano 102 dodatki mieszkaniowe.

Ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o **Karcie Dużej Rodziny** określa zasady przyznawania członkom rodziny wielodzietnej Karty Dużej Rodziny. Prawo do posiadania Karty przysługuje członkowi rodziny wielodzietnej, przez którą rozumie się rodzinę, w której rodzic (rodzice) lub małżonek rodzica mają lub mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci, bez względu na ich wiek. Karta Dużej Rodziny przyznawana jest każdemu członkowi rodziny, także rodzinom zastępczym i rodzinnym domom dziecka, którzy spełniają warunki określone w/w ustawie.

Za członków rodziny wielodzietnej uznaje się rodzica (rodziców) oraz jego małżonka mających na utrzymaniu co najmniej troje dzieci w wieku do ukończenia 18 roku życia, w przypadku gdy dziecko uczy się w szkole lub szkole wyższej do 25 roku życia. Natomiast bez ograniczeń wiekowych wydaje się Karty dzieciom legitymującym się umiarkowanym lub znacznym stopniem niepełnosprawności. Osobom niepełnosprawnym Karta wydawana jest na czas obowiązywania orzeczenia o niepełnosprawności. Rodzicom oraz małżonkowi rodzica Karta wydawana jest na czas nieokreślony. Karta Dużej Rodziny przyznawana jest na wniosek rodziny wielodzietnej. Wniosek o wydanie Karty może złożyć każdy pełnoletni jej członek. Karta jest przyznawana niezależnie od dochodu w rodzinie.

Na podstawie Karty członkowie rodzin wielodzietnych mogą skorzystać z wprowadzonych uprawnień (zniżek na przejazdy kolejowe, niższe opłaty paszportowe, możliwość tańszego korzystania z oferty instytucji kultury, ośrodków rekreacyjnych, zniżki na zakup ubrań, obuwia, kosmetyków, książek czy paliwa oraz innych dóbr i usług) na poziomie ogólnokrajowym oferowanych przez instytucje i podmioty gospodarcze. Członek rodziny wielodzietnej we wniosku o przyznanie Karty wskazuje, że wniosek dotyczy karty tradycyjnej lub karty elektronicznej. Możliwość wnioskowania o Kartę Dużej Rodziny w formie elektronicznej, wyświetlanej przy pomocy dedykowanej aplikacji na urządzenia mobilne (smartfony, tablety) weszła w życie od 1 stycznia 2018r.

Od 1 stycznia 2019 r. weszły inne zmiany dotyczące Karty Dużej Rodziny. W związku z nowelizacją powołanej ustawy, od 2019 roku Karta Dużej Rodziny przysługuje również rodzicom, którzy mają lub w przeszłości mieli na utrzymaniu co najmniej troje dzieci – bez względu na ich wiek w chwili składania wniosku.

Na przestrzeni roku 2022 w ramach przepisów określonych w ustawie o Karcie Dużej Rodziny przyznano i zamówiono 390 kart.

Asystent rodziny, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej to specjalista, który przydzielany jest rodzinie, gdy ta napotyka trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych. Do jej zadań należy:

- 1) opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym;
- 2) opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
- 3) udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- 4) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- 5) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
- 6) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
- 7) wspieranie aktywności społecznej rodzin;
- 8) motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- 9) udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- 10) motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
- 11) udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
- 12) podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- 13) prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
- 14) prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
- 15) dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku;
- 16) monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
- 17) sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
- 18) współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
- 19) współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną.

Współpraca z asystentem odbywa się za zgodą rodziny i przy aktywnym jej udziale lub zgodnie z postanowieniem sądu. Pierwszy kontakt asystenta z rodziną następuje w obecności pracownika socjalnego. Podczas spotkania asystent próbuje dowiedzieć się jak najwięcej o rodzinie, dzieciach, o występujących w rodzinie problemach oraz ich oczekiwaniach. Asystent rodziny wspólnie z rodziną określa sposób wyjścia z trudnej sytuacji życiowej. Ustala mocne strony rodziny oraz rodzaj i kolejność podejmowanych działań. Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę.

Głównym celem asystentury rodzinnej jest podniesienie poziomu umiejętności opiekuńczo – wychowawczych, prowadzenia gospodarstwa domowego, radzenia z sytuacjami dnia codziennego rodziców lub opiekunów dzieci. Efektem powinno być odzyskanie przez osoby przyjmujące pomoc kontroli nad własnym życiem, która pozwoli im być samodzielnym oraz tak wypełniać role rodzica, aby środowisko rodzinne sprzyjało bezpieczeństwu i rozwojowi dzieci. Efekt ten jest możliwy do osiągnięcia, przy współudziale rodziny na każdym etapie metodycznego działania: od oceny wstępnej, przez układanie planu pracy i jego realizację po ocenę końcową, dostosowanie pracy do możliwości i kontekstu życia rodziny oraz poprzez małe kroki. Asystent pracując z rodzinami podejmuje wiele różnorodnych działań. Wśród nich można wyróżnić: pomoc w dotarciu do świadczących pomoc specjalistyczną w formie konsultacji, poradnictwa, mediacji lub terapii, utrzymywanie stałego kontaktu z klientem, towarzyszenie mu w codziennym funkcjonowaniu. Ponadto, udzielanie wsparcia w sytuacjach tego wymagających oraz interweniowania, gdy zagrożone jest życie lub zdrowie konkretnej osoby lub jej rodziny.

Równocześnie asystent rodziny powinien współpracować z wieloma instytucjami zaangażowanymi w sprawy rodzin, w tym z pracownikami socjalnymi, Policją, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Białymstoku, placówkami oświatowymi czy sądami - poprzez kuratorów zawodowych i społecznych. Zatem aktywność asystenta rodziny można podzielić na dwa obszary zadaniowe. Pierwszym jest bezpośredni kontakt z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w innym miejscu wskazanym przez rodzinę (jej członków). Drugim natomiast jest szeroko zakrojona współpraca asystenta z osobami i instytucjami zaangażowanymi w sprawy rodziny.

W oparciu o przepisy ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wasilkowie na przestrzeni roku 2022 wsparciem asystenta rodziny objął 21 rodzin.

Z danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Białymstoku wynika, że na dzień 31.12.2022 r. na terenie Gminy Wasilków funkcjonowało łącznie 19 rodzin zastępczych, (9 rodzin zastępczych spokrewnionych, 10 rodzin zastępczych niezawodowych), w tym 8 rodzin zastępczych sprawujących opiekę nad dziećmi do 18 r.ż. pochodzących z terenu Gminy Wasilków (3 rodziny zastępcze spokrewnione, 5 rodzin zastępczych niezawodowych).

Na terenie gminy Wasilków funkcjonują szkoły podstawowe publiczne – do których uczęszczało na dzień 31.12.2022 r. – 1571 dzieci oraz niepubliczne – do których uczęszczało 126 dzieci. Ponadto przedszkola publiczne z liczbą – 367 dzieci, publiczne prowadzone przez osobę fizyczną z liczbą dzieci 175 oraz przedszkola niepubliczne, gdzie na dzień 31.12.2022 r. uczęszczało 128 dzieci. Gmina Wasilków posiada również żłobki do których uczęszczało 133 dzieci.

Ponadto na terenie Gminy Wasilków funkcjonują także przychodnie lekarskie: Przychodnia Lekarska „WA-MED.” ul. Kryńska 32, gdzie opieką zdrowotną na dzień 31.12.2022r. objętych było 1839 dzieci, Przychodnia Lekarska „WA – MED.” Filia przy ul. Kościelnej 58 C – z liczbą 133 dzieci, Przychodnia Lekarska przy ul. Nadrzecznej 22, w której z usług lekarskich korzystało 804 dzieci oraz Przychodnia BETESDA mieszcząca się przy ul. Białostockiej 104 lok. U1 - z liczbą 1927 niepełnoletnich pacjentów.

VI. CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz tworzenie warunków sprzyjających ich prawidłowemu funkcjonowaniu.

VII. CELE SZCZEGÓŁOWE

1) zapewnienie bezpieczeństwa oraz wsparcia materialnego dziecku i członkom jego rodziny poprzez:

- a) zapewnienie dzieciom i młodzieży z rodzin o niskich dochodach posiłków w żłobkach, przedszkolach, szkołach podstawowych i ponadpodstawowych,
- b) udzielanie wsparcia w formie świadczeń pomocy społecznej,
- c) nadzorowanie stanu zdrowia dzieci z rodzin przejawiających trudności opiekuńczo-wychowawcze oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- d) współorganizowanie wypoczynku dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach oraz trudnościach opiekuńczo-wychowawczych, zagrożonych wykluczeniem społecznym,

- e) współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej,
- f) udzielanie dzieciom i młodzieży stypendiów i zasiłków szkolnych,
- g) wsparcie w finansowaniu opieki dzieciom w żłobkach.

2) pomoc udzielana rodzinie w procesie wychowania dziecka, podtrzymywanie pozytywnych działań w funkcjach opiekuńczo – wychowawczych poprzez:

- a) systematyczną pracę socjalną z rodzinami borykającymi się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi,
- b) zapewnienie pomocy asystenta rodziny rodzinom wymagającym wsparcia w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- c) wdrożenie i realizację programów profilaktyczno-edukacyjnych mających na celu kształtowanie właściwych postaw wychowawczych oraz wzmacnianie funkcji opiekuńczo – wychowawczych,
- d) organizację konsultacji psychologiczno – pedagogicznych dzieciom z zaburzeniami zachowania, problemami wychowawczymi i edukacyjnymi,
- e) współpracę ze szkołami w zakresie rozwiązywania problemów wychowawczych,
- f) współpracę z podmiotami realizującymi zadania na rzecz dziecka i rodziny w zakresie kreowania pozytywnych wzorców funkcjonowania rodziny,
- g) uświadamianie rodzicom potrzeb edukacyjnych, wychowawczych, zdrowotnych dzieci i młodzieży.

3) profilaktyka w zapobieganiu sytuacjom kryzysowym w rodzinie poprzez:

- a) działalność Zespołu Interdyscyplinarnego ukierunkowaną na przeciwdziałanie występowaniu zjawiska przemocy w rodzinie,
- b) analizę i monitorowanie sytuacji rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, których dzieci zagrożone są umieszczeniem w pieczy zastępczej,
- c) nadzorowanie sytuacji dziecka w rodzinie zagrożonej kryzysem,
- d) objęcie rodzin wsparciem asystenta rodziny,
- e) podnoszenie kwalifikacji kadry Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wasilkowie z zakresu pomocy rodzinie i dziecku (asystent rodziny, pracownicy socjalni),
- f) aktywizację zawodową rodzin z problemem bezrobocia poprzez organizowanie prac społecznie użytecznych, zobowiązywanie do udziału w projektach umożliwiających podnoszenie kwalifikacji, udział w kursach i szkoleniach zawodowych,
- g) ścisłą współpracę podmiotów pracujących na rzecz rodziny,

- h) umożliwienie korzystania z konsultacji i poradnictwa specjalistycznego dla dzieci i rodziców,
- i) motywowanie członków rodzin do podejmowania działań na rzecz niwelowania własnych dysfunkcji poprzez np. podejmowanie terapii leczenia uzależnień, terapii dla ofiar przemocy domowej, uczestnictwo w programach korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie,
- j) przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, przestępczości i uzależnieniom wśród dzieci i młodzieży poprzez organizację czasu wolnego dzieci i młodzieży,
- k) propagowanie sportu, rekreacji i kultury wśród dzieci i młodzieży,
- l) promowanie udziału rodziców w programach profilaktyczno-edukacyjnych ukierunkowanych na wzmacnianie funkcji opiekuńczo-wychowawczej oraz kształtowanie właściwych postaw wychowawczych,
- m) podejmowanie działań na rzecz rodzin, z których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej, mających na celu odbudowanie odpowiedniego środowiska wychowawczego pozwalającego na powrót dzieci do rodzin biologicznych.

VIII. ADRESACI PROGRAMU

Gminny Program Wspierania Rodziny adresowany jest do rodzin zamieszkałych na terenie Gminy Wasilków, zwłaszcza rodzin dysfunkcyjnych oraz doświadczających problemów opiekuńczo – wychowawczych z problemem ubóstwa. Rodzin, które na skutek różnych trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, dotkniętych problemem przemocy, uzależnienia, zagrożone ubóstwem, oraz rodziny, w których dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej. Program przewiduje pracę z rodziną oraz wszelkiego rodzaju formy pomocy mające na celu przede wszystkim zaspokojenie podstawowych potrzeb bytowych rodziny.

IX. ŹRÓDŁO FINANSOWANIA

Środki na realizację Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2023 – 2025 mogą pochodzić z:

- budżetu gminy,
- budżetu państwa (konkursy i programy rządowe),
- dotacji unijnych,
- organizacji pozarządowych.

X. ZAKŁADANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

Dzięki współpracy instytucji i organizacji zostaną stworzone odpowiednie warunki i możliwości dla wszechstronnej i skutecznej pomocy rodzinie. Zakładane efekty to:

- 1) wzmocnienie i poprawa funkcjonowania rodzin z dysfunkcjami poprzez realizację celów programu,
- 2) propagowanie dostępu do profesjonalnych form pomocy rodzinie (wsparcia asystenta rodziny, specjalistycznej pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej itp.),
- 3) poprawa funkcjonowania rodzin biologicznych borykających się z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi, zagrożonymi wykluczeniem społecznym,
- 4) ograniczenie liczby dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej,
- 5) reintegracja rodzin poprzez stworzenie możliwości powrotu dzieci do naturalnych środowisk,
- 6) poszerzenie wiedzy i umiejętności rodziców dotyczących prawidłowego wychowania dzieci,
- 7) wzrost kompetencji kadry w obszarze pomocy dzieciom i rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- 8) zapobieganie wykluczeniu społecznemu rodzin.

XI. MONITORING REALIZACJI PROGRAMU

Koordynatorem Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Wasilków na lata 2023-2025 jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wasilkowie. Monitoring zadań realizowanych w ramach programu prowadzony będzie w celu dokonania oceny, czy Program osiąga założone cele. Kierownik Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wasilkowie do dnia 31 marca każdego roku realizacji Programu będzie przedkładał Radzie Miejskiej w Wasilkowie roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz będzie przedstawiał potrzeby związane z realizacją zadań. Sporządzane będą sprawozdania rzeczowo-finansowe z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywane Wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego.

XII. ZAKOŃCZENIE

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Wasilków na lata 2023 – 2025 zakłada stworzenie optymalnych warunków dla poprawy jakości życia rodzin, a w szczególności życia dzieci. Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny, a rodzinom w pierwszej kolejności zostaną stworzone możliwości do samodzielnego zmierzenia się z występującymi problemami.

Powyższe działania zwiększą szanse rodzin, aby prawidłowo funkcjonowały w środowisku oraz wykorzystały własną aktywność i wewnętrzny potencjał w celu zdobycia nowych umiejętności. Odpowiednie podejście stworzy możliwość rozwoju, zwiększenia świadomości w środowisku lokalnym i tym samym podniesie jakość życia mieszkańców Gminy Wasilków.